

[Jørgen Jørgensen.]

Den Ændring, som har været mest diskuteret, er Ændringen til § 6 om Nødvendigheden af at lægge et vist Loft over Tilskuddet, idet man nærede Frygt for, at med de Tilskudsregler, Forslaget indeholder, skulde der være Mulighed for, at en Skole kunde faa saa stort et Tilskud, at der ikke krævedes nogen egentlig Indsats fra Forældrekredsens Side. Jeg mener imidlertid, at denne Frygt ikke er begrundet. De Tilskud, der ydes efter Lovforslaget, ydes til aldeles bestemte Formaal inden for Skolen, som kræver Udgifter. Tilskud til Læreren l. Eks. og Tilskud til Skolebygninger forudsætter, at der i Forvejen afholdes en Udgift, hvoraf den paa-gældende Skolekreds skal bære en væsentlig Del, før Statstilskud overhovedet kan opnaas. Jeg mener derfor, at denne Frygt for, at Friskolekredsen efter Lovforslaget ikke skulde komme til at yde noget væsentligt Bidrag til Skolens Drift, ikke er begrundet. Jeg er af den Opfattelse, at Skolekredsene efter dette Lovforslag ikke faar mindre Udgifter end tidligere, men de faar Mulighed for at kunne lønne deres Lærere bedre og derigennem bedre Betingelser for at kunne fastholde brugbare Lærerkrafter i Friskolen, hvad der næsten har været umuligt under de økonomiske Vilkaar, denne Skole hidtil har virket under; og Kredsen faar Mulighed for at skaffe sig de Lokaler, som Tiden kræver, og som ogsaa den nye Folkeskolelov gør det nødvendigt for Friskolen at skaffe sig; med de Tilskud, der hidtil har været ydet, vilde Friskolerne i mange Tilfælde ikke have været i Stand til at tilvejebringe saadanne Lokaler. Jeg mener derfor ikke, at der i og for sig er Grundlag for den Frygt, som næres for, at Friskolekredsene efter Lovforslaget, hvis det blev gennemført, som det var forelagt, skulde kunne klare sig økonomisk uden at yde noget selv. Det ønsker jeg heller ikke, at Friskolerne skal. En Friskolekreds skal ofre noget selv. Det har været Udgangspunktet for disse Skolers Tilblivelse i sin Tid, og det maa fremdeles være Grundlaget for deres Bestaaen, at der er en Skolekreds, som staar bag ved, og som vil ofre noget selv. Derigennem skal der gives Udtryk for en virkelig Interesse for Skolen.

Jeg er altsaa slet ikke uenig med de Medlemmer, som har ment, at det maa være nødvendigt ogsaa i Fremtiden, at Skolekredsen ofrer noget selv, men naar jeg har været imod at lægge et Loft over det samlede Tilskud, som man har gjort her ved denne 80 pCt.s Bestemmelse, er det mere af Hensyn til et Princip. Vi har hidtil over for

de private Skoler ydet Tilskud paa den Maade, at vi har sagt: i den offentlige Skole koster dette saa og saa meget, vi yder et Tilskud til den private Skole, som er mindre, i Almindelighed $\frac{2}{3}$ eller der omkring af, hvad det koster den offentlige Skole. Hvis derefter den private Skole er i Stand til at gennemføre Undervisningen billigere, er det for saa vidt ikke noget, der vedkommer det offentlige; det maa være Skolens egen Sag. Nu maa jeg erkende, at en Begrænsning som den, der har fundet Udtryk i Ændringsforslag Nr. 6, ikke vil kunne skade Skolernes Virksomhed, og den vil ikke føre til — hvad jeg ogsaa var bekymret for, naar man skulde indsatte saadanne Regler som her foreslaaet —, at det bliver nødvendigt for alle Skoler at indsende et Regnskab, hvad jeg heller ikke anser det for rigtigt at kræve; ikke fordi jeg ikke mener, at Skolerne bør føre Regnskab, men naar Staten giver sine Tilskud til aldeles bestemt fastsatte Ting, saa ved jeg ikke, hvad Krav Staten har paa at vide Besked med disse Skolers Økonomi ud over, hvad der er nødvendigt for, at disse Statstilskuds Anvendelse kan kontrolleres. Som Ændringsforslaget er affattet, kan jeg anbefale at stemme for det; jeg tror ikke, det vil volde Vanskeligheder i Skolernes Drift, og jeg mener ogsaa, at det kun fastslaar det, vi alle er enige om, at en Skolekreds til enhver Tid selv skal bringe et Offer for at rejse en ny Skole og for at holde denne Skole i Gang.

Der har under Behandlingen af Lovforslaget denne Gang som ved første Behandling fra næsten alle Ordføreres Side været peget paa Ønskeligheden af, at man fik en Forsøgsskole under en eller anden Form. Jeg har ikke saa megen Tro til disse specielle Forsøgsskoler, det maa jeg erkende. Derimod kunde jeg meget godt ønske, at man inden alt for lang Tid tog op til Drøftelse Spørgsmaalet om vor Læreruddannelse i det hele taget, idet jeg mener, at man burde give noget friere Vilkaar for Læreruddannelsen, end man har i Øjeblikket. En Forsøgsskole tror jeg som sagt ikke saa forfærdelig meget paa, men hvis man kunde give enkelte af Seminarierne, maaske væsentlig Statseminarierne, som Prøve en Mulighed for en friere Undervisning i en Aarrække og saa se Resultaterne derfra, vilde jeg egentlig hilse det med stor Tilfredshed. Jeg er noget bange for, at man er ved at stivne i Grundlaget for Undervisningen ved vore Seminarier. Det vilde være meget tilfredsstillende, om der kunde komme et Grundlag for en friere Undervisning, navnlig i de sidste to Aar af Seminarietiden. Alle vil